

Arbejder ude i Pennsylvaniens Kulgruber og Metalfabrikker, men hvor man ogsaa mange Steder kan træffe virkelig godt stillede, højtlønnede Arbejdere, hvad der dog vistnok for en stor Del kommer af Arbejdernes Organisation, der imidlertid endnu ikke er videre fremskreden, men særlig paa Grund af den vældige Efter-spørgsel efter Arbejdskraft, paa Grund af de vældige ny Rigdomskilder, der der aabne sig i disse vidunderlig rige Lande. Men tillige har Toldbeskyttelsen, de industrielle Ringe, Trusterne og Kartellerne medført en vanvittig Opskrining af alle Priser. Det skal man nok faa at mærke. Alt er frygteligt dyrt, ogsaa for den almindelige rejsende, for hvem Dollar'en bliver til 1 Krone og ikke mere. Maalet for Arbejderbevægelsen maa være højere Løn og billigere Varer, større Købeevne for den store Arbejderbefolkning og netop derved gennem større Produktivitet.

Men naturligvis maa vor Industri følge med Tiden. Det kan ikke nytte, den vil sætte sig fast paa et vist givet Standpunkt og sige, at nu vil den blive siddende der. Man siger nu fra en og nu fra en anden Industri, at man kan ikke taale Nedsættelser, fordi det vil medføre, at Dividenderne gaa saa meget ned, Virksomhederne gave i det sidste Aar kun et saa og saa stort Udbytte. Men lad os undersøge dette Udbytte en lille Smule. Der er nemlig noget til, der hedder Overkapitalisering. Det kan være, at en industriel Virksomhed kun giver 5—6 pCt. paa Papiret, men i Virkeligheden giver den det mangedobbelt, idet Kapitalen ikke er nær saa stor, som det gives Udseende af. Det kan være, at der er opspist vældige Værdier af Grunderen, foregaaende Ejere osv. Det maa man altsammen tage Hensyn til. Lad os komme bort fra det usunde Overkapitaliseringssystem. Lad os faa en god Aktielov, der i saa høj Grad som muligt lægger Hindringer i Vejen for Overkapitalisering og Svindlerier. Lad de store toldbeskyttede Aktieselskaber indskrænke deres Administration en lille Smule. Lad dem undvære nogle af disse Højesteretssagførere, forhenværende Mini-stre og mange andre, der sidde som højt-lønnede og tantiemelønnede Medlemmer af Bestyrelser og Tilsynsraad. Det kunde være, at hvis der sparedes lidt af disse Stillinger, der ere rene Sinekurer for Folk, som gerne ville tjene mange Penge uden at bestille noget, kunde de trods Toldnedsættelser lønne deres Arbejdere noget mere anstændigt. Vi have set Pa-

pirindustrien efter sin egen Tilstaaelse gaa frem efter Toldloven af 1863. Den Nedsættelse, der da fandt Sted, har fremmet Papirindustrien, det erkendes selv af Papirfabrikanterne. Jeg tror derfor endnu, at en hensynsfuld, gradvis, fast og konsekvent, efter hver enkelt Industris særlige Kaar, afpasset Nedsættelse saa langtfra behøver at hemme og hindre vor Industris Udvikling, at den tværtimod vilde anspore vor industrielle og ikke mindst vor storindustrielle Udvikling.

Jeg ser ikke saa smaa borgerligt paa Spørgsmaalet, at det først og fremmest gælder om at bevare et eller andet Haandværk. Det, der derimod er Trang til, er Storindustri og ved Siden deraf ogsaa Kunsthaandværk og Kunstindustri. Det viser sig, som det allerede er peget paa fra forskellige Sider, at adskillige af vore Industrier ere eksportdygtige trods Udlandets Toldgrænser. Jeg saa saaledes i St. Francisco i Sommer en Mængde danske Cementfustager, og min ærede Sidemand (Martin Olsen) har fortalt mig, at han har faaet et Brev fra en Arbejder i Valparaiso, der meddeler, at Valparaiso kan bruge og betale til højeste Pris lige saa megen Cement, som vi kunne overkomme at sende derover. Jeg fik ovre i Amerika, skønt det er et Land med ret stærke Toldmure, det Indtryk, at der der er et Marked for mange danske Produkter, skønt det ligger os fjernt. Vi have i mange Aar sendt Hvidkaalshoveder derover, men vi kunne sende mange andre Ting derover, det vil meget godt kunne betale sig. Vor paa mange Omraader højt og fint udviklede Industri, vort Terrakotta, vort Porcelæn, vort Guldsmedearbejde og Boghaandværk ville mange Steder i Udlandet kunne finde et udmærket Marked. Men ganske vist skal der ogsaa gøres et Arbejde derfor, og jeg tror, vore Industrimænd vilde gøre klogere i at gøre et virkeligt Arbejde for at skaffe dansk Industri indført rundt paa Verdensmarkedet end ved at skrive den ene protektionistiske Toldartikel efter den anden. Jeg ved der forsømmes umaadelig meget paa dette Omraade. Jeg saa f. Eks. i New York et Udsalg af dansk Porcelæn, hvis Indehaver tog rene Aagerpriser, rene Apotekerpriser. Det er ikke paa den Maade, man fremmer Salget af det gode danske Porcelæn i Udlandet. Der vilde paa det rige amerikanske Marked være en glimrende Jordbund for dansk Porcelæn, der er noget af det ypperste i Verden, hvis vi indrettede en fornuftig Eksport, fik fornuftige Agenter og gode Udsalg, som